

Bygland kommune

Steds- og næringsutvikling

Designtenkning og samskaping
– hvordan kan dette skape verdi for Bygland kommune?

Oppsummering fra workshop om Presteneset
30. november 2021

Formål

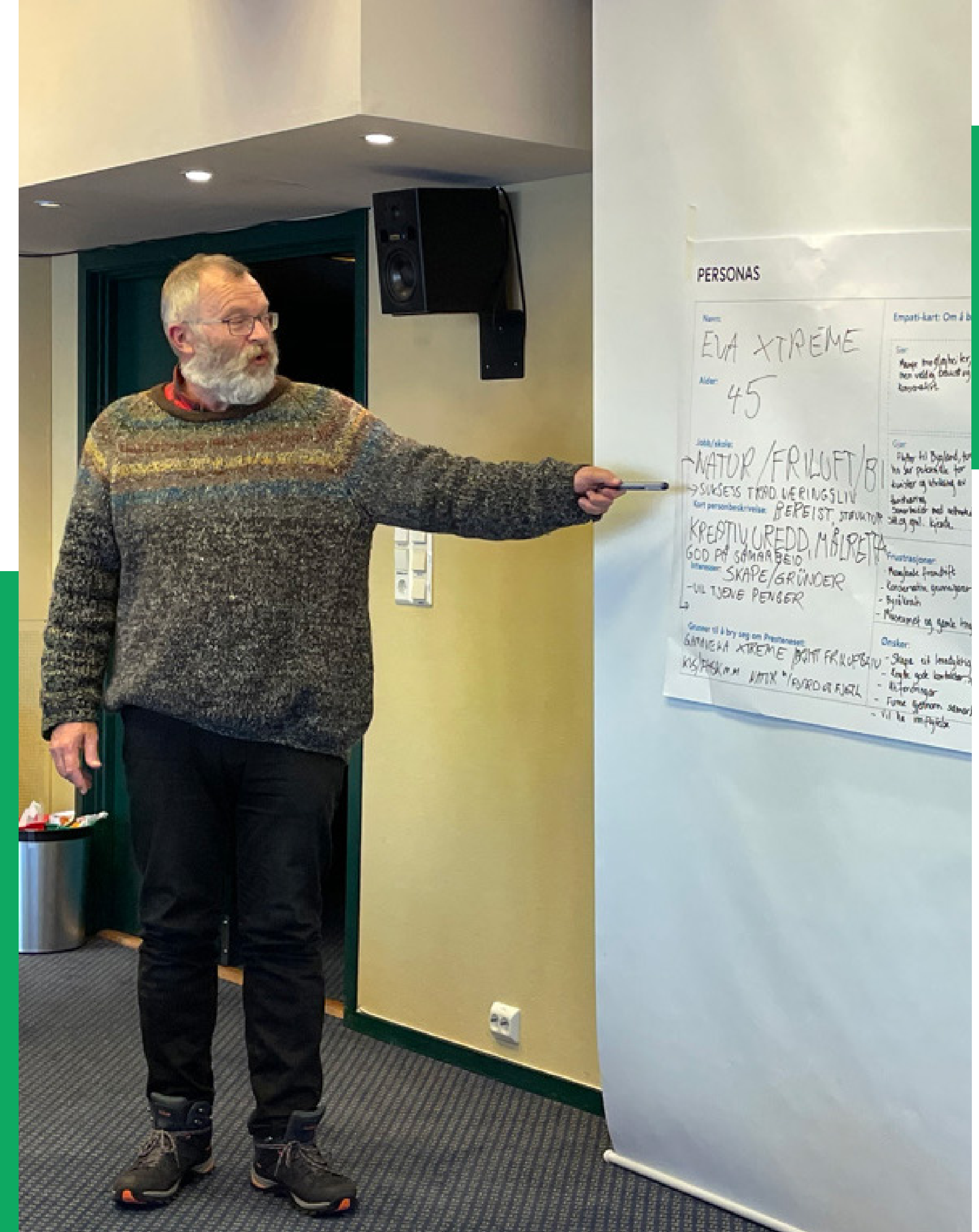
Formålet med denne idéverkstedet var å se nærmere på:
Hvordan vi kan kombinere steds- og næringsutvikling PÅ PRESTENESET på en slik måte at Bygland blir mer attraktiv som bosted, arbeidssted og besøksmål?

Vi ønsker å se på utviklingen av Presteneset som et innovasjonsprosjekt, der vi jobber etter prinsippene i innovasjonsprogrammet Gnist. Gnist er skreddersydd for distriktskommuner som ønsker å jobbe målrettet med steds- og næringsutvikling, og arrangeres av Doga (Design og Arkitektur Norge) og Nordic Edge Innovation Cluster.

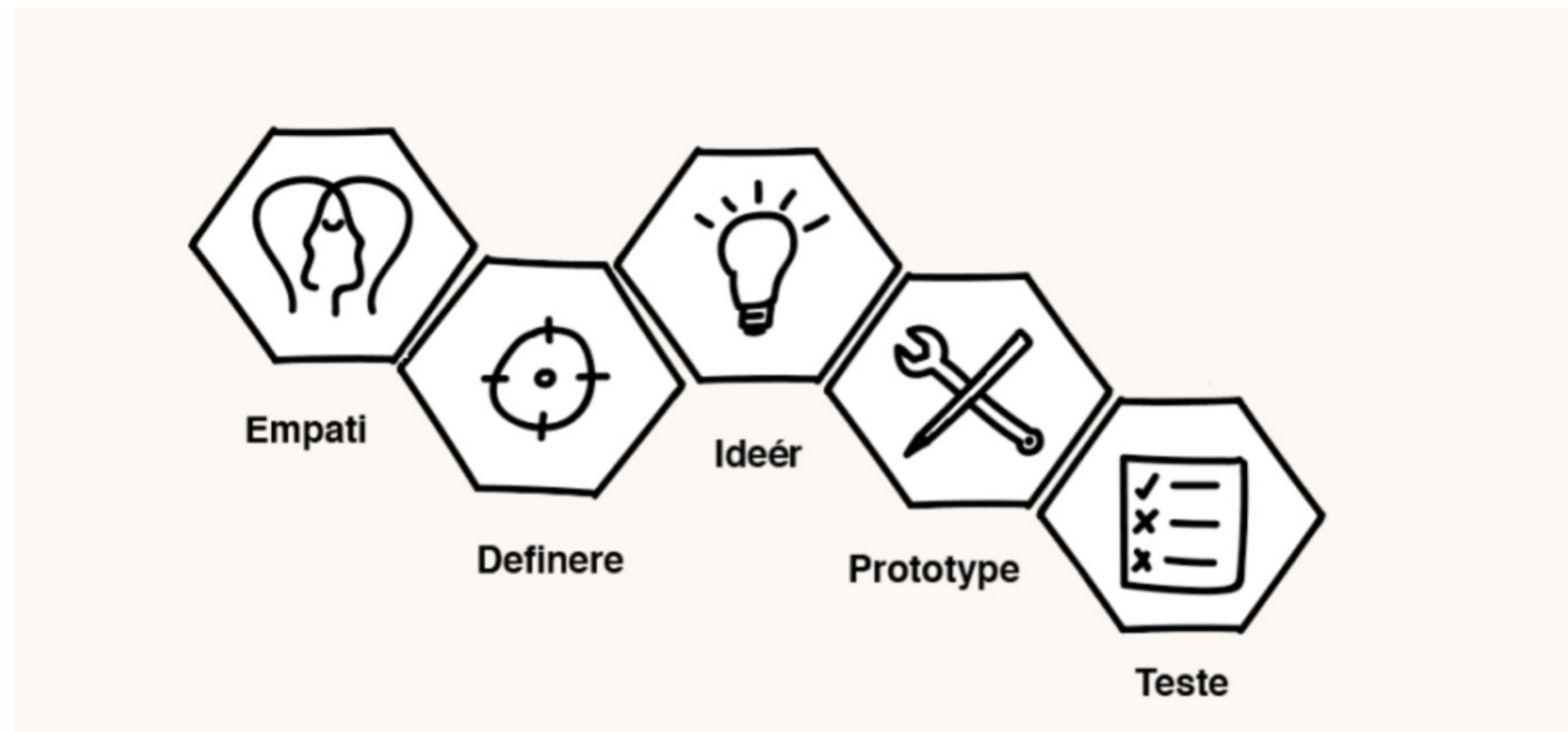
Metode

Designtenkning (design thinking) er en viktig del av metodikken som anvendes i Gnist.

Design Tenkning er en menneskeorientert og brukerorientert innovasjonsmetode for kreativ problemløsning. Metoden jobber med innovasjon og design ved å fokusere på observasjon, samarbeid, visualisering av ideer og rask læring og progresjon. Designtenkning bygger en bro mellom teori og praksis og blir sett som både et tankesett og en praksis. Metoden er basert på hvordan designere tenker og jobber, og inkluderer derfor et bredt spekter av aktører for å finne problemer og gi løsninger.

Prosessen kan litt forenklet illustreres på følgende måte:

I denne workshopen fokuserte vi på de to første trinnene i prosessen. Empati handler da om å forstå de ulike interessent- og målgruppene som er relevante for utviklingen av Presteneset. Og videre om en bedre forståelse av konteksten og rammebetingelsene som vi må forholde oss til i prosjektet.

I workshopen ble deltakerne inndelt i tre grupper, som alle fikk tre oppgaver de skulle løse:

- 1) Problemforståelse, målgruppedefinisjon og innsikt
- 2) Personas – innspill ift behov for viktige målgrupper/interessentgrupper
- 3) Milepælsplan – byggeklosser for videre organisering av prosjektet

Vi vil i det følgende beskrive gruppenes besvarelser samlet – for så å forsøke å dra ut essensen i deltakernes bidrag, og gi en anbefaling i forhold til videre design av innovasjonsprosessen.

Neste steg - definisjon – innebærer at vi forsøker å avgrense og presisere utfordringen vi skal jobbe med, slik at vi er tydelige på rammene for, og omfanget av, det problemet vi ønsker å løse.

1) Problemforståelse, målgruppedefinisjon og innsikt

Problemforståelse

Hvilke spørsmål lurar dere på når det gjelder planene om å utvikle Presteneset?

Hva de svarte:

- Har vi en plan? / Når skjer det noe?
- Hva er planens utgangspunkt? Er det et lokalt initiativ? Politisk initiativ? Kommer det fra enkeltpersoner? Eller aktører i næringslivet?
- Er det et offentlig eller privat utbyggingsinitiativ? (x2)
- Hva er formålet – friområde, næring, boliger? (x2)
- Hvordan ivareta området som et viktig friområde, samtidig som en skal ha næring og boliger der?
- Finansiering – kan Presteneset gjøres til et attraktivt prosjekt for private utbyggere?
- Hvorfor har det tatt så lang tid fra planlegging til gjennomføring?
- Hva kan vi gjøre – i henhold til lovverket?
- Hvem eier hva?
- Framdrift? Mange gode ideer som må settes ut i livet
- Er det noen interessenter?
- Hvem andre enn kommunen skal utvikle?
- Hvilke muligheter ligger i eksisterende bygningsmasse?
- Kan muséet utvikles mer (attraktivitet, arrangement, tiltrekning)?
- Hvor langt ut i vannet eier kommunen?
- Kan vi fylle ut i fjorden for å få større areal?
- Når kommer det rundkjøring ved Shell-stasjonen?
- I hvilken grad avgrenser egentlig planen en ønsket utvikling?
- Får vi plass til alt vi ønsker? Eller blir alt 'halvveis'?
- Næring vs. friareal. Hva slags type næring ønsker vi?
- Hvor mye skal vi satse på dette området?
- Hvilken målgruppe? Handel? Aktiviteter? Friluft? Gjennomreisende? En plass folk reiser til? For innbyggerne?
- Kommunens rolle?
- Skal byggene som nå står der bevares?
- Hvem er interessert, hvem tør satse?

Hva vi hørte:

Det er åpenbart stort usikkerhet rundt hva som er planen for utvikling av Presteneset. Få kjenner til innholdet i reguleringsplanen, og hvilket handlingsrom kommunen har som initiativtaker. Heller ikke klart hvordan en skal trekke inn næringsliv eller andre utviklingsaktører i arbeidet, og heller ingen klare oppfatninger omkring hvordan miksen av boliger, næring og 'allmanns-tilbud' kan eller bør være.

Anbefaling:

Et mye klarere bilde må utarbeides og kommuniseres av hva Presteneset kan by på muligheter for steds- og næringsutvikling.

Problemforståelse

Hva tenker dere er de viktigste utfordringene i utviklingen av Presteneset?

Hva de svarte:

- Å tenke nytt. Ikke bare mer av det som allerede finnes
- Konservative tanker
- Dra mer nytte av initiativ som allerede ligger der
- Reguleringsplan
- At kommunens innbyggere skal bli omforente om Presteneset som et prioritert område for utvikling
- Relativt lite areal, mange interessegrupper å ta hensyn til
- Profilere prosjektet slik at det fremstår attraktivt for private utbyggere
- Små ting vil heve det visuelle inntrykket. Løfte fram de som vil gjøre noe med dette
- Å få til noe attraktivt for alle aldersgrupper
- Å ta vare på badeplassen for oss som bor i bygda
- Bru eller undergang over/under Rv. 9 (trafikksikring)
- Størrelsen; er arealet stort nok til alt vi ønsker?
- Å få alle med
- Fordeling som blir oppfattet som rettferdig og objektiv
- Knytte til oss entreprenør(er) som er interessert i å investere i utvikling av attraktive bomiljø
- Får vi med oss politikerne?
- Er kommunen villig til å satse økonomisk?
- Klarer vi å ivareta kvalitetene som friområde kombinert med næring?
- God ansvarsfordeling – hvem gjør hva? Kreative sjeler kontra de utførende/praktikerne
- Involvering – at 'alle' blir med.

Problemforståelse

Hva tenker dere er de viktigste utfordringene i utviklingen av Presteneset?

- Oppfølging av forslag til endelig plan krever god prosjektledelse
- Flere brukergrupper med ulike interesser og behov
- Samarbeid
- Enighet
- Samhandling på tvers – spille hverandre gode
- Økonomi (x 7)
- Helhetlig bilde – se helheten
- Allemannsretten vs. privat område...
- Helhetlig utvikling av attraktive boliger og arbeidsplasser
- Ser vi alle mulighetene? Er vi vant med å tenke på denne måten?
- Eksterne bidragsytere – er det interesse?
- Ideer som trekker til seg kapital
- Helårsdrift vs. sesong
- Lekeapparat
- Boliger – målgruppe? Eneboliger vs. leiligheter?
- Gjøre fjorden mer tilgjengelig – båt, promenade, bryggeanlegg
- Koble Presteneset til sentrum
- Gjøre Presteneset mer attraktiv og annerledes enn det som ellers er rundt oss

Hva vi hørte:

At 'alle' blir hensyntatt – at vi klarer å forene hensynene til flere brukergrupper med ulike interesser og behov, er en gjenganger når de viktigste utfordringene beskrives. Skal en lykkes med å gjøre Presteneset til kommunens viktigste ressurs, både overfor næringsdrivende, innbyggere og besøkende, så må tenke nytt ift utnyttelsen av det arealet man har tilgjengelig, og i tillegg se på hvordan planene for Presteneset kan spille på lag med omkringliggende areal, dagens sentrum og trafikken som i dag bare går forbi på RV9.

Anbefaling:

Med utgangspunkt i den foreliggende reguleringsplanen, bør en igangsette et mulighetsstudium som en gjennom en åpen og inkluderende prosess involverer innbyggere og næringsdrivende – og kanskje også hytteeiere – til å mene noe om visjonene for Presteneset. Her bør en tenke spennende visualisering og folkelige beskrivelser av hvilke kvaliteter en ønsker å bygge inn i dette som et innovasjonsprosjekt, ikke bare som et vanlig utbyggingsprosjekt.

Problemforståelse

Hva mener du vi bør si til innbyggerne i Bygland kommune om kommunens ambisjoner på Presteneset?

Hva de svarte:

- Vi bør 3D-tegne hele området for å vise de store ambisjonene
- Vi ønsker å skape en grunn til å stoppe i Bygland
- Vi vil skape attraktivitet
- At det skal bli et bra sted med aktivitet for alle, hvor folk vil stoppe
- Vi kan ikke utvikle området alene
- Må stå i forhold til det kommunen kan levere, ikke skape for høye forventninger
- At noe fantastisk blir gjort!
- Presteneset skal skape vekst i kommunen
- Lojalitet til sluttplan på alle nivå
- Vi må informere godt – bygge opp hjemmesiden, SoMe og Byglandsnytt
- Presteneset skal binde Setesdal sammen
- Tydelige på hva som bør skje (målsettinger) innen ulike områder/felt
- Vi skal ikke flytte sentrum – vi skal utvikle bygda!
- Nyskapende/innovativ (x 2)
- Etablere møteplasser, bærekraftig utvikling
- Mest attraktive stedet i dalen
- En attraktiv plass, et område for alle
- Synes de skal komme med forslag
- Ha åpenhet rundt det

Hva vi hørte:

At deltakerne på Bygland kommunes vegne ønsker at en tenker stort og modig på Presteneset! Det handler om å øke attraktiviteten gjennom gi innbyggerne grunner til å bruke området, og tilreisende/turister grunner til å stoppe når de kommer kjørende på RV9.

Vi hørte også at god og åpen informasjon er en suksessfaktor

Anbefaling:

Ambisjonsnivået må legges høyt, og selv om man skal kjøre en prosess som er åpen og involverende, så må vi sørge for at Presteneset får en distinkt profil med unike kvaliteter og tilbud. Involvering er ikke det samme som et minste felles multiplum som alle kan enes om – da blir det ikke den magneten på publikum som setter Bygland på kartet!

Mennesket/brukerne i sentrum

Hvem er våre viktigste målgrupper når vi tenker på Presteneset som et utviklingsprosjekt?

Hva de svarte:

- Alle innbyggerne i kommunen / fastboende (x 2)
- Innbyggere (x 3)
- Barn/barnefamilier (x 3)
- Barn og ungdom som har et friområde
- Familier i etableringsfasen
- Unge voksne
- Unge som skal etablere seg
- Ungdom som er 'ute'
- Eldre
- Turister / tilreisende, bobilturister (x 6)
- Investorer (som vil investere langsiktig - på kommunens premisser) (x 6)
- Næringsliv/næringsutviklere (x 8)
- Folk som vil bo og virke der
- Folk med penger!
- Bygdefolket
- (Eksisterende og nye) innbyggere (x 4)
- Tilreisende/reiseliv/turister (x 5)
- Forbipasserende
- Utbyggere (x 2)
- Viktig å beholde de aktørene som er brukere i dag
- Hvis boliger; unge folk, barnefamilier
- Eldre som har en sti, en sti som binder sentrum, strandpromenade og Presteneset sammen
- Deltidsbeboere – koble fjorden med fjellet

Hva vi hørte:

Målgruppen er 'alle' – og det er også helt naturlig når vi snakker om et viktig utviklingsprosjekt som både skal inneholde næring, boliger, handel, aktiviteter og kulturtilbud.

Deltakerne er særlig opptatt av at de unge blir sett og hørt – ungdommen og barnefamilier er ryggraden i det framtidige Bygland, og Presteneset må appellere til disse for at vi skal bedre sjansene for at folk blir boende, eller velger å flytte til Bygland.

Anbefaling:

I prosessen videre bør vi fortsette å utvikle aktørkartet, og kartlegge suksessfaktorer for de forskjellige målgruppene. Dette handler om dialog som vil gi både innsikt, forankring og medvirkning, og er et viktig element i utviklingen av Presteneset som et designdrevet innovasjonsprosjekt.

For hver av disse, beskriv 3 ting som dere mener Presteneset bør tilby/inneholde for at de skal være positive til prosjektet?

Hva de svarte:

For alle målgrupper:

- Kiosk/servering
- 'Selvbetjente' aktiviteter
- Bygg og lokaler som kan transformeres etter behov
- Rekreasjonsområde
- Urbanitet
- En god historie
- Håndtering av gjennomgangstrafikk

- Attraktive bosteder
- Friområde med kulturaktiviteter
- Alt på en plass
- Sentralt beliggende i Setesdal og indre Agder
- Eneste fjord-og-fjell-kommune i Agder
- Vannaktiviteter + handel + boliger = sentrum
- Stor grad av frihet innenfor området
- Bruke vannarealet til brygger m.m.
- Velge ut hva som skal ligge innenfor ulike felt
- Imøtekommende og samarbeidsvillig kommune

- Kommunen som tilrettelegger
- Boliger: nær fjorden, med lekeplasser
- Boliger og arbeidsplasser
- Lekeplass/-område
- Areal med ferdig infrastruktur
- Aktivitet for barn
- Kafé/restaurant ved fjorden (x 2)
- Friareal
- Kulturarrangement på museumsområdet
- Tilbud for både turister og innbyggere hele året

For hver av disse, beskriv 3 ting som dere mener Presteneset bør tilby/inneholde for at de skal være positive til prosjektet?

Næringsliv:

- Ferdig plan
- Tilgjengelighet
- Plan, attraktivitet, variasjon
- Gode kommunale tjenester
- Plan for å imøtekomme interessenter
- Tilrettelagt næringsområde
- Gode kontorlokaler, utleiemuligheter
- Attraksjoner som er typisk for Setesdal
- Hytteutleie
- Helårsdrift

- Utviklingsmuligheter

Turister/tilreisende/bobilturister:

- Oppstillingsplass / teltområde
- Opplevelser – kultur, natur, lek
- Overnatting
- Attraktivt sted å besøke
- Noe spektakulært/nyskapende – noe en ikke får andre steder (og uten at det koster for mye)
- Tilrettelagte aktiviteter; info, badeliv, fiske, båt, kultur – og med info om alt som tilbys ved/på fjorden
- Campingplass?

Barn/barnefamilier:

- Lekeplass / lekeapparater (x 3)
- Badeaktiviteter / strand (x 2)
- Restaurant/kiosk (x 2)
- Grillplass + benker
- Samarbeid med SFO og skoler
- Aktiviteter
- Godt sted for barnefamilier
- Friområde for barn/ungdom/småbarnsfamilier (strand, tuftepark, lekeapparat)

For hver av disse, beskriv 3 ting som dere mener Presteneset bør tilby/inneholde for at de skal være positive til prosjektet?

Unge voksne:

- Invitere og bli kjent med ungdom fra nabokommunene

Fastboende/eksisterende innbyggere:

- Stranden
- Brygga/Stoga sosialt samlingssted
- Mat-/serveringstilbud

- Lett tilgjengelig – fysisk/digitalt
- Involvering og informasjonsflyt (x 2)
- Kombinasjon av strand, kafé, møteplass, friluftsliv
- Møteplass ute/inne, badeplass, friareal, attraktive boliger

Investorer:

- Ryddige og tydelige prosesser

- Godt samarbeid
- Nyskapende design med modellering/skisser av området
- Riktig markedsføring
- Ambisiøse mål
- Regulerte utviklingsområder, god infrastruktur, Bygland kommune som en god samarbeidspart

Hva vi hørte:

Et virkelig vidt spenn av aktiviteter som foreslås – for mange ulike målgrupper/brukere. Signalet er at Presteneset bør ha et variert tilbud hvis det skal bli en suksess. Å bare tenke boligområde eller næringsområde vil ikke fungere, ei heller å kun se på området som et friområde eller et kulturhistorisk museum.

Anbefaling:

I tråd med designdrevet innovasjon som metode, bør en jobbe med en visualisering av området, hvor en kan eksperimentere med ulike kombinasjoner av 'byggeklosser'. Dette bør bygge på de innspillene vi har fått så langt, supplert med synspunkter vi får gjennom dybdeintervjuer med representanter for de ulike interessentgruppene vi har definert i aktørkartleggingen.

Dagens situasjon

Hva er de gode byggeklossene vi har på Presteneset som vi bør bevare / bygge videre på?

Hva de svarte:

- BUA – selvbetjening
- Bygg med særpreg – kulturhistorie
- Bygg: ingen
- Immaterielle goder; badeplasser, friområder
- Badeplass → sentrumsnært
- Brygg/Bryggearlegg (x2)
- Midtpunkt for ferdsel – langs Byglandsfjord
- Fiskeplass → Bleka
- Utleie av kano, båt m.m.
- Badeplassen +++
- Samlingsplass
- Båthavna (x2)
- Kafédrift
- Vakre omgivelser
- Ligger sentralt i bygda ift RV9, ift fjell – indrefiletten i Bygland sentrum
- At Presteneset ikke er privatisert
- Museumsområdet → Unesco (x 3)
- Brygga → møteplass (x2) Fjorden bør være med i 'byggesonen' → skøytebane
- Beliggenheten (x2)
- Reguleringsplanen – beskrivelsen der (x2)
- Sentral beliggenhet i Setesdal og Agder
- Friområde
- Brygga/dampskipskaien (x2)
- Strendene
- RV9 → folk kan stoppe

Dagens situasjon

Hva er de gode byggeklossene vi har på Presteneset som vi bør bevare / bygge videre på?

- Eneste fjord-og-fjell-kommune i Agder
- Nærmeste fjord og fjell til Europa
- Godt klima
- Museumsområdet med 'festivalplass'
- Fantastisk friområde
- Brygga, Bjorgen og Stoga (x5)
- Båthavna, gapahuk m.v.
- Synlig område
- Ladestasjonene
- Nær 'alt' i Bygland
- Byglandsfjorden
- Fint område
- Stort bruksområde
- Stranda/strandområdet/badeplassen (x7)
- Båtbrygge
- Friområdet/allemannsretten
- Elva
- Møteplassene
- Kulturaktiviteter/arrangementer
- Musikk
- Paraglider-miljøet
- Tesla-stasjonen/billading
- Ladestasjonen/grønn mobilitet
- Gapahuk
- Utvikle bryggeanlegg
- Den gamle presteboligen (er denne verneverdig?)

Hva vi hørte:

Mange gode innspill også her. Helt klart at friluft aktiviteter knyttet til Byglandsfjorden kommer øverst på listen – det virker som om alle ser at det er et større potensiale her enn det som er utnyttet til nå.

En del usikkerhet omkring verdien av de eksisterende byggene på området, så det må avklares – hvordan skal samspillet mellom nytt og gammelt håndteres.

Beliggenheten trekkes også fram av mange. Ser ut til å være enighet om at denne byr på interessante muligheter, både mht dagens innbyggere og gjennomreisende som passerer Presteneset på RV9.

Anbefaling:

I en mulighetsstudie bør en gjøre en vurdering av det som i dag finnes på Presteneset, og se hvordan dette kan passe inn et fremtidsscenario med et bredere spekter av tilbud. At Presteneset bør ha friluftstilbud knyttet til den fine beliggenheten til fjorden synes åpenbart – det er virkelig dette som trekkes fram som det unike ved stedet. Men da må det videreutvikles på en klok og bærekraftig måte, der en tenker både på helårsdrift og appell til ulike målgrupper.

Dagens situasjon

Hva er det vi må gjøre noe med for å lykkes med både steds- og næringsutvikling på Presteneset?

Hva de svarte:

- Bedre infrastrukturen → avkjørsel → Løa
- Innfallsport
- Skaffe investorer
- Skaffe midler til utvikling
- Samarbeide med (alle) innbyggerne/frivillige/næring
- Mulighet for aktiviteter knyttet til vannet/fjorden
- Spisse målet – sånn at indrefiletten ikke blir kjøttdeig
- Kanskje etablere et prosjekt med prosjektleder som har styring med framdriften
- Tenke kvalitet, være litt stolte og kritiske (ikke hoppe kritisk på det første og beste)
- Vi må fri til de med penger
- Grunneier til hele området
- God prosessledelse
- Få tilgang til areal på andre siden av RV9
- Etablere felles forståelse for ambisjoner/planer
- Stabile vilkår for utøverne
- Helhetlig plan
- Tørre å tenke nytt
- Markedsføring mot investorer og bygdefolk
- Kommunene må delta aktivt, i hvert fall i innledningen, før private investorer får sette sitt preg på prosjektet
- Profesjonell, nyskapende profilering og markedsføring – rettet mot folk med penger
- Aksept for innovasjon
- Kommunen gjør området byggeklar, private utbyggere gjør resten?

Dagens situasjon

Hva er det vi må gjøre noe med for å lykkes med både steds- og næringsutvikling på Presteneset?

- Synliggjøre at området faktisk er under utvikling → preparere tomt, rive gamle bygg → symboleffekt
- Informasjon
- Koble fjorden til fjellet
- Fjerne gamle bygg
- Attraktive tomter og boliger
- Ny bygningsmasse – næring og bolig
- Samarbeid med næringslivet om utvikling av tomteområde
- Holdninger; 'ha det som før'
- Tenke nytt, ikke 'slik har det alltid vært'
- Tørre å prioritere
- Vite hva ideer næringsdrivende/framtidig næringsdrivende har
- Få investorer med på laget
- Tidligere 'sumpen'
- Området sør for Glashytta
- Etablere aktiviteter (lekeapparat, turvei, lys)
- Matservering/kafé på barns premisser

Hva vi hørte:

Infrastrukturen er en viktig suksessfaktor, og det må ses i sammenheng med reguleringsplanen for området. Å klare å mobilisere et bredt interessefellskap som både har økonomiske muskler og bidrag på innholdssiden et annet viktig moment. Å våge å være kvalitetsbevisst og tydelig i konseptet et tredje. Som en deltaker så godt sa det;

«Vi må spisse målet – sånn at indrefiletten ikke blir kjøttdeig»

Anbefaling:

Noen grunnleggende byggeklosser vil være viktige å få plass tidlig i prosjektet. En dyktig, utadvendt og engasjerende prosjektleder blir viktig – og at denne da tar tak i utfordringer knyttet til infrastruktur, areal-eierskap, nåværende kultur- og næringsinteresser og eksisterende plan/reguleringer som gjelder for Presteneset.

Grad av kompleksitet og usikkerhet

Hvilke fallgruver bør vi være obs på som kan komplisere utviklingen av Presteneset?

Hva de svarte:

- Lover og regler (x3)
- Eierskap (x2)
- For dårlig planlegging
- Økonomi (x3)
- Kultur
- Vil utviklingen av Presteneset engasjere hele kommunen?
- Konflikter ifb med realiseringen av et stor utbyggingsprosjekt/stort område
- Usikkerhet ift hva som bør bygges ut først
- Ønsker og interesser som kolliderer
- Nostalgi – sterkt eierforhold
- Er prosjektet vi jobber med her godt nok kjent? Er alle inkludert?
- Byglandsfjorden vs. grunnen på Presteneset – hva inngår?
- Hvordan kan vi klare å skape 'ett vi' ift Presteneset (forankring, oppslutning)?
- Trafikk → tilgang, avkjørsel
- Markedsføringen – kommunen har lite erfaring og kompetanse på dette området
- Interesse motsetninger (x2)
- 'Høye stemmer'
- Eierforhold
- Mange sterke følelser/meninger om hvordan utviklingen bør være
- Setesdølen (avis)
- Mangel på 'is i magen'
- Byråkratiet
- Opplysningsvesenets fond

Grad av kompleksitet og usikkerhet

Hvilke fallgruver bør vi være obs på som kan komplisere utviklingen av Presteneset?

- 'Sentrumsdiskusjonen'
- Usikkerhet mht til hva området skal bli
- Interessekonflikt mellom nytt og gammelt (x2)
- Ulike – og mange – meninger om hva som er viktigst
- Kryssing av RV9
- Annen grunneier er berørt
- Holdninger; alt som før! (x2)
- Ulike meninger om hva vi skal satse på
- Privatisering vs. offentlig
- Tidsbruk
- Ulike syn på hva som er god utvikling
- Få interessenter som tør å satse
- Konservative holdninger

Hva vi hørte:

De åpenbare svarene handler om økonomi, eierforhold, infrastruktur, handlingsrom ift reguleringsplan, lover og regler. Men også potensielle fallgruver som handler mer om folks følelser og holdninger – som ikke bør undervurderes.

Anbefaling:

De åpenbare fallgruvene må adresseres tidlig i prosjektet, slik at en ikke risikerer å gå høyt på banen med en visjon for Presteneset, som i neste omgang viser seg å ikke være realistisk fordi det er noen basale hindringer som ikke er løst. Og igjen vil vi ellers peke på behovet for god og åpen informasjon om prosjektet, slik at ikke motstand bygges opp som følge av at de ikke kjenner til agendaen eller saksgangen.

Grad av kompleksitet og usikkerhet

Hvilke andre planer, prosjekter eller prosesser har mulige koblinger til Presteneset?

Hva de svarte:

- Samferdsel på fjorden; Byglandsfjord – Ose (Granhei)
- Sykkелutleie
- Unesco – kulturarv
- Rev. av Bygland sentrum; Næringsplan, Folkehelseplan, sti-/løypeplan, økonomiplan
- Kommuneplan
- Ny plassering av ungdomsklubb, frivilligsentral, BUA
- Mulighetsstudie: 'Otravassdraget' (MAF)
- Sykkелrute 3 (MAF)
- 'Bleke-prosjekt'
- Attraksjoner: Bjørgulv Myrhol, Uppstadkjempa, kjende spelemenn, Bjoren på fjorden
- Bygland Utvikling AS
- Dampbåten Bjoren (x2)
- Reguleringsbestemmelser av fjorden
- Sentrumsutvikling – Presteneset k oblet til dagens sentrum
- KVS?
- Aktivitetene (faste, årlige)
- Museet – bruk av Løa (Ose)
- Butikketablering
- Sambruk i sentrum – bruk av kommunale bygg
- Gangvei/sti – trygg kryssing til sentrum
- Flytte butikk(er) ned til Presteneset
- Sentrumsutvikling
- Utvikling av sentrumsområdet (ny reg.plan i 2022)
- Sentrumsplan

Hva vi hørte:

Reguleringsplanen for Presteneset og den kommende planen for utvikling av sentrumsområdet i Bygland går igjen – både åpenbare planinitiativ som må hensyntas i prosessen. I tillegg kommer koblingen til fjorden, og de mulighetene som ligger i å tenke samferdsel og aktiviteter der.

Anbefaling:

Eksisterende og kommende planer bør også tas tak i tidlig i prosessen, der en ser både på koblinger og synergier mellom de ulike initiativene, og samtidig at man respekterer de føringer som ligger i disse. Er det gode grunner for at en må se med nye øyne på tidligere vedtak, så må det tas opp på korrekt vis for å unngå at det går politikk i saken.

Grad av kompleksitet og usikkerhet

Hva er det 3 viktigste grepene vi nå bør starte med for å lykkes på Presteneset?

Hva de svarte:

(svar listet her i tilfeldig rekkefølge:)

- Bestemme hva og hvor vi vil
- Prosjektledelse
- Ansvarsplassering
- Plan for samskaping
- Få alle innbyggerne til å bli engasjert i Presteneset
- Økonomiplan for gjennomføring (x2)
- Arrangement og ting som skjer – f.eks. ekstremsport
- Reguleringsplan (og rekkefølgekrav i denne) (x2)
- Prioritere næringsareal, friluftsliv og bolig/hytte
- Koble på ildsjeler og gründere
- 3D-visualisering
- Lage en egen digital side – spre informasjon om hva som skjer
- Skaffe råderett over arealene
- Klargjøre for utbygging – rive gamle bygninger, gjøre klar tomten. detaljregulere, tilrettelegge for infrastruktur (x3)
- Få stoppet bilistene på RV9 – næring trenger kunder
- Utbyggingsavtaler med private aktører
- Være proaktiv med informasjon mot media og eksisterende innbyggere
- Sikre lokal tilhørighet
- Nå fram til investorer med interessante planer
- God ledelse som er tydelig på hva planen er
- Starte prosess med boligutbygging – lyse ut etter samarbeidspartnere/utviklere

Grad av kompleksitet og usikkerhet

Hva er det 3 viktigste grepene vi nå bør starte med for å lykkes på Presteneset?

- Respektere politisk vedtatte planer → infrastrukturen først
- Unngå omkamper
- Prioritere/avveie → er det viktig at vi forblir en selvstendig kommune, eller skal alt være som før?
- Få med gode samarbeidspartnere / finansiering
- Skape WOW-faktor
- Fokus på et signalbygg / signaltiltak
- Visualisere ulike scenarier (3D-modellering)
- Nytt vedtak → rive gamle bygg
- Starte med noe konkret
- Innspill fra, og dialog med, innbyggerne
- Dialog med de allerede etablerte for å drøfte utviklingsplaner
- Avklare avgrensninger og prioriteringer (bl.a Statens Veg vesen) (x2)

Hva vi hørte + anbefaling:

Skal vi prøve å koke ned de mange gode innspillene her til tre viktige grep som en nå bør prioritere for å få fart og retning på Presteneset-utviklingen, så vil vi fremheve følgende:

- Ta utgangspunkt i politisk vedtatte planer, og begynn med å se på infrastrukturen som må på plass for å kunne lykkes med en utvikling av Presteneset.
- Sikre en økonomisk plattform for å kunne påbegynne arbeidet, og – som en del av dette – innled dialog med mulige samarebeidspartnere/investorer
- Tenk scenarieutvikling og visualisering med en wow-faktor, som bidrar til å engasjere og involverer innbyggerne

Innsikt og data

På hvilke områder har vi god innsikt og tilstrekkelig kunnskap om Presteneset?

Hva de svarte:

- Rødlistearter
- Kulturminner
- Eierforhold
- Historikk
- Dagens bruk (x2)
- Lover og regler ift bygg, avstandskrav osv.
- God kunnskap på planverk
- Teknisk infrastruktur og hva som må til
- Lokalkunnskap
- Reguleringsplanen er godt kjent og vidt implementert i organisasjonen (kommunen)
- God kunnskap om og dialog med Vegvesen, statsforvalter, fylke og OVF
- Friområdene (strand, gapanhuk, båthavna)
- Kvalitet som friområde
- De allerede etablerte næringene
- Museumsområdet
- Gamaveka Extreme
- God plassering som møteplass/nær boligiområdene og sentrum

Innsikt og data

På hvilke områder mangler vi innsikt og tilstrekkelig kunnskap?

Hva de svarte:

- Behov blant innbyggerne
- Behov blant næringsinteresser
- Kulturminner
- Innbyggere i nord og sør – hva slags forhold har de til Presteneset?
- Hva skal til for å skape felles engasjement for Presteneset blant alle innbyggere?
- Museumsbyggene – hva skjer i de, og hva kan skje i disse?
- Markedsføring (x4)
- Hvordan vi skal tiltrekke oss investorer (x2)
- Samarbeid offentlig/privat
- Kunnskap om aktuelle investorer
- Hvilke satsingsfelt vi bør prioritere
- Skjæringspunktet mellom innovasjon og lovverk (x2)
- Evne til å zoome ut, og se prosjektet som større enn bare for Byglands-bygda
- Demokratisk prosess der ALLE blir inkludert
- Hva ønsker de unge på området?
- Hva savner turistene på området? Hva kan vi legge til rette for?
- Er det interessenter?
- Hva slags type boliger skal vi evt legge til rette for?
- Skal vi ha både sentrum, friområde og boliger på Presteneset?
- Hva ønsker de unge/eldre/voksne/turister/investorer?
- Samskaping – gjøre det til et felles prosjekt med likeverdig deltakelse
- Hva ønsker de næringsdrivende? Hvilke forventninger har de til kommunen?

Innsikt og data

Hva bør vi gjøre for å sikre god nok innsikt der vi har 'huller' i vår kunnskap?

Hva de svarte:

- Dersom vi har innsikt og data, så er disse spredd. Bør samles slik at vi får oversikt.
- Benytte data og innsikt vi allerede har
- Utgravinger
- Samskapingsverksted?
- Tørre å satse uten at en har alle svarene
- Prosjektorganisering – systematisere eksisterende kunnskap som er i organisasjonen, men som er fragmentert
- Kompetanseheving
- Økt fokus på disse fagområdene → prioritere
- Se til andre kommuner som har lykket på disse områdene
- Dialog med mulige interessenter/investorer
- Spør alle
- Medvirkning – berørte parter, innbyggere, ungdom spesielt
- Dialog – næringsdrivende, innbyggere, besøkende
- Ha 3D-modeller – der med får innspill fra forskjellige

Hva vi hørte:

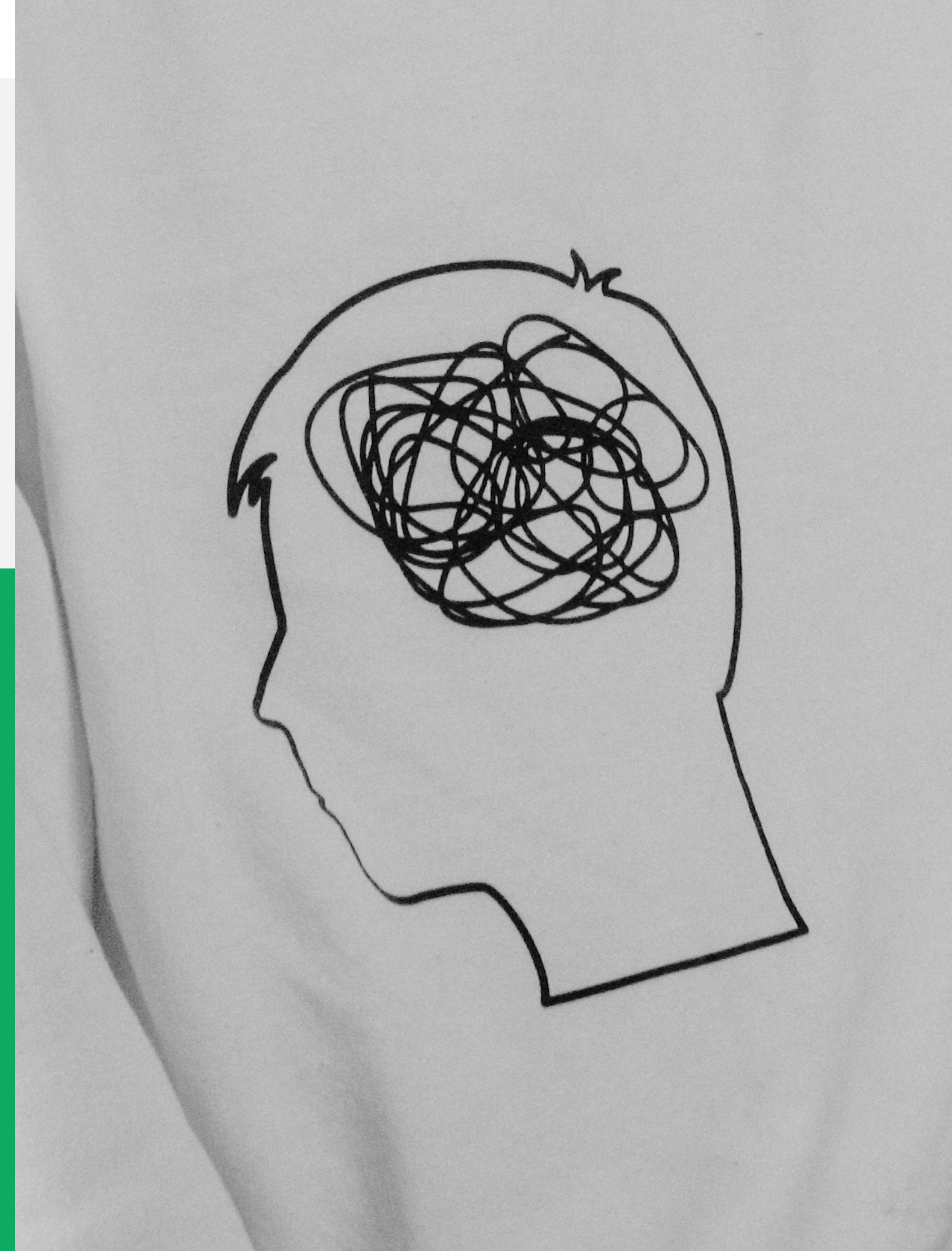
Historikk, eierforhold, kulturminner, og status ift dagens infrastruktur er godt ivaretatt, mens det er større usikkerhet om behov og ønsker både blant næringsdrivende, potensielle beboere og andre brukere og besøkende. Heller ikke investorbildet er det god nok kjennskap til. Et annet aspekt som trekkes fram er faren for at en blir litt nærsynt når en sitter tett på Presteneset og kanskje har fulgt en litt langtekkelig planprosess som ikke har munnet ut i noe konkret enda.

Anbefaling:

Vi bør begynne med å samle den kunnskap og de føringer som allerede ligger der, slik at vi har et felles utgangspunkt som alle kan være omforent om. Dette handler om fakta, ikke følelser – det er innsikt som tar utgangspunkt i hva Presteneset er i dag, og de planer som er lagt.

Det er videre et godt råd som en av deltakerne ga å ta et skritt tilbake, zoom ut og se Presteneset i en større sammenheng, og jobber fram en visjon for området som tar hensyn til de ulike målgruppene som vi ønsker skal få et forhold til Presteneset – enten det er på permanent basis som beboere og næringsdrivende, eller det er mer flyktige, men like viktige besøk av tilreisende/turister som legger igjen penger på Presteneset.

2) Personas – innspill ift behov for viktige målgrupper/ interessentgrupper

I oppgave 2 ba vi gruppene om å leve seg inn i representanter for aktuelle mål-/brukergrupper på Presteneset, og forsøke å danne seg et bilde av hva disse kan ha slags tanker og engasjement rundt prosjektet.

Dette da som en introduksjon til 'personas' som verktøy designprosessen.

Gruppenes besvarelser er naturligvis å regne som antakelser og hypoteser, men kan være nyttig for å avdekke hva slags spørsmål vi ønsker å stille når vi innleder samtaler med disse brukergruppene 'in real life'.

I designtenkning handler dette om å rette fokuset mot brukerdrevne innovasjonsmetoder der vi setter brukeren først og utvikle produkter og tjenester som skal dekke de aktuelle brukernes behov.

De personasene vi jobbet med i workshopen var henholdsvis:

- a) 'Eva Extreme' – en friluftsjentusiast, selvstendig kvinne på 45 år, som flytter til Bygland fordi hun ser et stort potensial for å utvikle et aktivitets- og opplevelses-senter som har spennende tilbud til både fastboende og tilreisende.
- b) 'Ostina Krise' – en skilt småbarnsmor og sykepleier på 41 år som ønsker et rolig og trygt oppvekstmiljø for barna sine.
- c) 'Nina', en 16-åring fra Bygland som synes det er litt lite tilbud for unge i Bygland, og som ønsker seg flere sosiale møteplasser og fritidsaktiviteter.

LA OSS SE HVA GRUPPENE TILLA DEM AV HOLDNINGER, ØNSKER OG BEHOV:

Navn: Personas 1: Eva Extreme Alder: 45 år Jobb/skole: - Suksess m/trad næringsliv - Natur og friluft + BI Kort personbeskrivelse: - Urett - Kreativ - Målretta - God på samarbeid - Bereist - Strukturert Interesser: - Natur - Friluftsliv - Skape - Grunder - Vil tjene penger Grunner til å bry seg om Presteneset: - Fjord og fjell - Xtrem friluftsliv	Empati-kart: Om å bo i Bygland Sier: Mange muligheter, men veldig traust og konservativt Tenker: Gir F i de som er motstandere. Blir trigga av motstand. Presteneset passer mine planer. Gjør: Flytter til Bygland fordi hun ser potensialet for turister og utvikling av turistnæring i samarbeid med nettverk og gamle kjente Føler: Motstand, men tar ikke hensyn til det. Har en heia gjeng. Frustrasjoner: - Manglende framdrift - Konservative grunneiere - Byråkrati - Museumet og gamle ting - Manglende overnattingsplasser Ønsker: - Skape et levedyktig aktivitets-senter - Knytte gode kontakter – spes grunneiere - Forme gjennom samarbeid	Point of view «Det ville vært veldig bra om vi på Presteneset kunne samarbeide for å skape et aktivitets- og opplevelsessenter slik at jeg kan bidra med å skape arbeidsplasser og realisere min forretningsidé og ha ei inntekt til å leve av samtidig som jeg har det gode liv på landet. Rolle Mulige bidrag i prosessen videre? Idèer Kapital Erfaring Engasjement Nettverk
--	--	--

LA OSS SE HVA GRUPPENE TILLA DEM AV HOLDNINGER, ØNSKER OG BEHOV:

Navn: Personas 2: Ostina Krise Alder: 41 år Jobb/skole: Sykepleier Kort personbeskrivelse: • 3 barn (1 bhg, 1 b. Skole 1 u skole) • Skilt • Fra byen Interesser: • Kunst og kultur • Yoga • Musikk • Litteratur Grunner til å bry seg om Presteneset: • Rolig og avsidesliggende • Trygt for barna • Sted for helselandsby?	Empati-kart: Om å bo i Bygland Sier: Trygg og rolig plass for meg og barna. Frisk luft og mye fin natur ved fjorden. Lyst på eget småbruk. Billig å bo. Tenker: Litt traust og kjedelig? Kanskje litt små klasser/få venner. Få fritidsaktiviteter? Lite kollektivtransport. Gjør: Sier opp fast full jobb. Leser på kommunens hjemmeside, og ser på finn annonser/facebook sider. Kontakter kommunen. Kjører rundt og ser i bygda. Føler: At det er fint her. Ambivalens; vanskelig å bestemme seg. Føler at det er lite aktiviteter for henne og barna. Er det verdt det – å dra barna opp fra det kjente?	Point of view «Det ville vært veldig bra om vi på Presteneset kunne lage et kurssted for helse og livsstil slik at jeg kan skape min egen arbeidsplass og utvikle meg både faglig og personlig
	Frustrasjoner: • Mangel på samla informasjon • Vanskelig å få fast, full jobb • Økonomi i kommunen (spare, spare..) • Lite innovativt miljø Ønsker: • Et rolig og balansert liv • Å møte likesinnede • Skape noe nytt innen helse	Rolle Mulige bidrag i prosessen videre? Kreativitet – bidra med nye tanker Befolkningsvekst Kompetanse

LA OSS SE HVA GRUPPENE TILLA DEM AV HOLDNINGER, ØNSKER OG BEHOV:

Navn: Personas 3: Nina Alder: 16 år Jobb/skole: Hornes vg skole Kort personbeskrivelse: • Kreativ • Sosial Interesser: • Dans • Ishockey • Sosiale medier Grunner til å bry seg om Presteneset: • Bader der om sommeren. • Mulighet for ishockey om vinteren? • Sosialt samlingssted	Empati-kart: Om å bo i Bygland Sier: Fin plass Litt kjedelig: lite som skjer for henne Tenker: på framtiden, kjæresteri og har noen bekymringer Gjør: Går på skole Hjemme i helgene Sitter hjemme med foreldrene Føler: Føler seg litt ensom	Point of view «Det ville vært veldig bra om vi på Presteneset kunne få en skøytebane med lys og musikk slik at jeg kunne spille ishockey sammen med andre ungdommer. Ha en varmestue/kafè som er kveldsåpen. Badstu?
	Frustrasjoner: • Lite som skjer, få likesinnede • Få møteplasser og store avstander • Dårlig kollektivtilbud • Få muligheter til helgejobb Ønsker: • Flere tilbud innenfor sine interesser. • Flere muligheter til å treffe andre ungdommer – helst på tvers av kommunegrensene	Rolle Mulige bidrag i prosessen videre? Være med i prosjektgruppa – vet hvor skoen trykker. God på sosiale medier – være ansvarlig for kommunikasjon med de unge.

Som sagt er dette kun en 'oppvarming' til det arbeidet vi må legge inn i prosjektet videre når det gjelder innsikt og empati. Vi må involvere ekte representanter for brukergruppene, og ta deres behov og ønsker med oss inn i arbeidet med å beskrive brukerhistorier og kundereiser knyttet til Presteneset. Men øvelsen i workshopen var en god begynnelse! Det medførte ekte engasjement og en endring av perspektiv fra en selv til andre brukergrupper, og det lover godt for fortsettelsen.

3) Milepælsplan – byggeklosser for videre organisering av prosjektet

Siste gruppeoppgave handlet om å be om innspill til en tøff milepælsplan;

- Hva er de viktige delprosjektene/aktivitetene vi bør legge inn i prosjektet?
- Hvilke målsettinger skal vi ha?
- Hva er de viktigste suksesskriteriene?

Her ble tiden litt knapp i workshopen, men vi tar med oss de (ustrukturerte) innspillene vi fikk som en 'huskeliste' når vi skal begynne å strukturere opp prosessen videre:

Viktigste delprosjekter/aktiviteter:

- Barn og unge – aktiviteter, fritidstilbud, mat
- Helårstilbud: «50 ting/tilbud på Presteneset»
- Kartlegge behov
- Samle kunnskap om Presteneset
- Investorer/finansiering – mappe disse
- Målgruppe – dialog og involvering
- Eksisterende bygningsmasse
- Utvide badeplass
- Landbruket som ressurs (RekoRing e.l.)
- Event-tenking
- Mer areal – og se på oppsiden av veien – sentrumsfølelse
- Mappe parter/interessenter/stakeholdere
- Infrastruktur/samferdsel
- Kommuneplan/budsjett
- Modellering (Lego)
- Helse og natur – kurssted/helsefarm

Her ble tiden litt knapp i workshopen, men vi tar med oss de (ustrukturerte) innspillene vi fikk som en 'huskeliste' når vi skal begynne å strukturere opp prosessen videre:

Målsettinger:

- Samskappingsprosjekt – politisk forankring
- Arbeidsplasser!
- Få gjennomgangstrafikken til å stoppe
- Modig/innovativt
- Løfte fram de fantastiske elementene på Presteneset
- Omsette til handling allerede i 2022
- Modne organisasjonen
- Presteneset som organisasjonsutviklingsprosjekt

Her ble tiden litt knapp i workshopen, men vi tar med oss de (ustrukturerte) innspillene vi fikk som en 'huskeliste' når vi skal begynne å strukturere opp prosessen videre:

Suksesskriterier:

- Involvering – hele kommunen
- Tydelig prosjektledelse (og prosjektteam)
- Prioriteringer (velge/velge bort)
- Raske resultater
- Fjord + Fjell = det unike – tilbud hele året ('Fjellbygda ved fjorden' – blå & grå bærekraft)
- Kommunikasjonsplan – den gode historien (visjonen) om Presteneset
- Eksperimentere – våge å feile
- Ferdsel på fjorden / hele vassdraget → binde sammen nord og sør
- Gjøre Presteneset/Tangen til et område som alle i Bygland føler tilhører og angår dem → ambassadøreffekt
- Åpen prosess!

Neste skritt

To be discussed 22/12!

NORDIC EDGE

Bjarne Uldal og Irene Grastveit